

## Čís. 891.

**Urážka na cti dle § 491 tr. zák., obvinil-li zaměstnavatel svého bývalého zaměstnance v novinách z nedbání povinností.**

(Rozh. ze dne 24. června 1922, Kr I 1246/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Mostě ze dne 4. května 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti dle §§ 491, 493 tr. zák.

## Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného opírá se o zmatek čís. 10 lit. a) § 344 tr. ř., tvrdíc, že vyhlášku ve »M. Listech« ze dne 27. října 1920 nelze pokládati za hanění aneb vydávání v posměch soukromého obžalobce, že výtka nedostatečného výkonu odborných prací nedotýká se cti a čestné pověsti pracovníka, že se tudíž jedná v tomto případě jediné o ublížení na cti dle § 1330 obč. zák. a že proto bylo obžalovaného dle § 337 tr. ř. hned po vyhlášení výroku porotců osvoboditi. Stížnost není v právu. Dlužno především zkoumati, zda ve směru objektivním jsou naplněny veškeré náležitosti přečinu dle § 491 tr. zák. Pro posouzení, zda závadný inserát v objektivním směru zakládá ublížení na cti dle § 491 tr. zák., jest rozhodným jednak jeho obsah, jednak způsob, jakým obsah ten byl pronesen u veřejnost. Inserát vytýká obsahově soukromému obžalobci špatnou práci, kterou konal za nepřítomnosti obžalovaného v zubním atelieru téhož. Lze ovšem připustiti, že výtka špatného výkonu díla sama o sobě nemusí vždy znamenati obviňování z opovržlivé vlastnosti, než ke správnému pochopení a hodnocení výtky té nutno přihlídnouti ke bližším okolnostem. Obžalovaný viní slovy závadného inserátu obžalobce, že v jeho nepřítomnosti, tedy nejsa pod dohledem obžalovaného a pracuje samostatně jako jeho zástupce, pracoval špatně; tím ho obviňuje, že nechoval se tak, jak bylo povinností bdělého, pečlivého a řádného, smluvního závazku dbalého pomocníka, že práce vykonával špatně, ať již z nedbalosti nebo pro svou nezdatnost v oboru tom. Takové chování se obžalovaného vzhledem k jeho povolání zahrnuje v sobě obvinění obžalobce z opovržlivé vlastnosti, předhůzku směřující proti jeho mravní povaze, kterou se chce říci, že obžalobce buď má schopnost ku provádění dotyčných odborných prací, ale provádí je ledabyle a nedbale, nebo nemá potřebných pro povolání své vědomostí a schopností, přes to však se postavení, schopností ty předpokládajícího, domáhá a ujímá, v obou případech jest pak výsledkem práce špatná. Obé jest způsobilé, by obžalobce postavilo do světla po stránce mravní zavržitelného. Zvýšeného významu nabývá však výtka ta způsobem, jímž byla pronesena; obžalovaný se nespokojil s pouhou předhůzkou, učiněnou přímo tváří v tvář vůči obžalobci, nýbrž pokládal za vhodné, veřejně v novinách obecnostu upozorniti, že soukromý obžalobce, kterého jmenoval plným jménem, tehdy ve službách obžalovaného v jeho zubním atelieru po dobu nepřítomnosti obžalovaného konal špatné práce, a prohlásiti, že špatně zhotovené chrupy zdarma opraví.

Účel prosperity živnosti obžalovaného toho zajistě nevyžadoval, aby soukromý obžalobce v inserátu byl jmenován plným jménem, to stalo se bez nutné příčiny, a právem proto v uveřejnění plného jména soukromého obžalobce ve spojení s výtkou špatné práce možno objektivně shledávati obvinění z opovržlivé vlastnosti, které, je-li i subjektivní stránka dána, správně jest podřaditi pod skutkovou povahu § 491 tr. zák. Vzhledem k této úvaze mohla by zůstati stranou otázka, zda lze v závadném jednání po objektivní stránce spatřovati také i uvádění soukromého obžalobce ve veřejný posměch. Podstatu vydávání někoho v posměch dlužno shledávati v tom, že se význam, osobě vzhledem k jejímu postavení nebo povolání příslušející, snižuje; všeliké výroky a výrazy, jimiž se význam ten zmenšuje, snižuje, jimiž se cenné vlastnosti osoby snižují anebo jí dokonce upírají, činí osobu tu v očích soudného obecnstva komickou, směšnou, i když jí přímo cti neupírají. Mohla proto v závadném inserátu býti právem shledána také objektivní skutková podstata uvádění ve veřejný posměch. Po stránce subjektivní — ve kterémž směru ostatně zmateční stížnost rozsudek v odpor neběře — jest skutková podstata dána již kladným zodpověděním první otázky hlavní; ve zodpovědění slovem »jest vinen«, jest zahrnuto vše, co po stránce subjektivní ke skutkové povaze se požaduje; v tom směru by ani výrok porotců soudem zrušovacím nemohl býti přezkoumáván. Neprávem tedy spatřuje stěžovatel v uvedené vyhlášce toliko dovolenou a beztrestnou předhůzku volného výkonu zubních prací, která prý s počestností dělníka nemá nic společného, a pochybené jest také poukazování na ustanovení § 1330 obč. zák., jež, jak stížnost sama připouští, se vztahuje jen na následky spáchaných poklesků proti bezpečnosti cti dle soukromého práva; na trestnosti takových činů nemění zmíněné ustanovení nic již vzhledem na čl. IV. cí. pat. ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák.

### Čís. 892.

**Rušení míru domovního (§ 83 tr. zák., druhý případ) může býti spácháno i »více« lidmi sebranými. »Více« lidmi rozumí se aspoň 3 osoby. Pomocníky, kteří nemají vědomosti o protiprávnosti jednání toho, kdo je zjednal nebo jim konání naporučil, nelze pokládati za »lidi sebrané«.**

(Rozh. ze dne 24. června 1922, Kr I 33/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 21. října 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle § 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji v objemu zrušení znovu projednal a rozhodl — a uvedl po právní stránce

### v d ů v o d e c h:

Jak ze stylisace § 83 tr. zák. »aneb jestliže i bez pomocníků« vychází na jevo, může býti zločin rušení míru domovního (druhý případ § 83 tr. zák.) spáchán netoliko jedním pachatelem ozbrojeným, nýbrž i pachatelem